

İZLEM.

ÇHD'den Ağar Davasına Çarkın Dilekçesi

İZLEM

Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) üyesi avukatlar, Susurluk davası hükümlüsü eski özel hareketçi Ayhan Çarkın'ın kamuoyuna yansıyan açıklamalarında, Perpa baskını olarak söz ettiği olayda katledilen Erdoğan Şakar'ın eşi Hanım Şakar'ın müvekkilliği olduğunu belirterek, Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan dönemin Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın davasına müdahil olmak için dilekçe verdi. Katılma dilekçesinde Çarkın'ın dava kapsamında tanık olarak dinlenmesi de istendi. "Suç işlemek amacıyla kurulan örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek" suçundan 6 aydan 1 yıla kadar hapisle cezalandırılması istenen Ağar'ın yargılandığı dava 26 Mayıs'ta görülecek.

Ağar'ın, Susurluk davası kapsamında yargılandığı Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ne müdahillik taleplerini içeren dilekçelerini sunan ÇHD üyesi avukatlar, Ankara adliyesi önünde basın açıklaması yaptı. ÇHD Genel Başkanı Selçuk Kozağaçlı, Çarkın'ın, medyaya yansıyan açıklamalarını hatırlatarak, Ağar'ın Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı davaya müdahil olmak amacıyla bir kez daha başvuruda bulduklarını belirtti.

Perpa Baskını

Kozağaçlı, "Çarkın'ın ifadelerinde; Perpa baskını olarak söz edilen olayda katledilen eşi Erdoğan Şakar yönünden müvekkilimiz Hanım Şakar'ın, Çiftahavuzlar olayında katledilen Sabahat Karataş yönünden yakını müvekkilimiz Reşat Karataş'ın,

yine yakınları İbrahim İlçi ve Yücel Şimşek’i 12 Temmuz 1991’de kaybeden müvekkillerimiz İsmail Hakkı İlçi ve Hüseyin Şimşek’in avukatları olarak buradayız” dedi. “Sadece onların değil, kontrgerilla tarafından katledilmiş, kaybedilmiş, infaz edilmiş binlerce insanın anılarını canlı tutmak ve yakınlarının adalet talebini seslendirmek için mücadele ettiklerini” ifade eden Kozağaçlı, söz konusu davaya katılmalarına bugüne kadar izin verilmediğini söyledi.

Tanık Olarak Dinlenmeli

Mahkemenin ret kararına gerekçe olarak, eylemlerin iddianame ile belirlenmiş sevk eylemlerinden olmamasını gösterdiğini anımsatan Kozağaçlı, “İfade sahibi eski hükümlü polis memuru Ayhan Çarkın’ın, mahkeme önünde davası süren örgütün üyesi olmaktan ceza aldığı ve mahkemenin incelediği dönem hakkında konuştuğu ortadadır” dedi. Çarkın’ın, Ağar’ın yargılandığı davada tanık olarak dinlenilmesi gerektiğini belirten Kozağaçlı, “Aksi takdirde ne sanığın yargılandığı örgütün gerçek suçları ve çapı, ne de sanığın bu örgüt içerisindeki özel konumu ortaya çıkarılabilecektir. Mehmet Ağar ve Ayhan Çarkın gerçek suçlarından yargılanmalıdır. İsimlerini ve eylemlerini bildiğimiz yüzlerce kontrgerilla tetikçisi ve yöneticisi halka karşı suçlarının hesabını vermelidir” diye konuştu.

Dink İfadesinden Çifte Skandal Çıktı

İZLEM

2007’de gündeme gelen tüm Türkiye’nin telefonlarını 3 ay süreyle izlemeye alındığına yönelik skandalın, Yargıtay’ın, hakkında suç şüphesi olmayanların telefonlarının izlenmesinin hukuka aykırı olduğunu belirtmesine rağmen sürdüğü ortaya çıktı. Gazeteci Hrant Dink suikasti nedeniyle ifade veren Emniyet Başmüfettişi Levent Yarımel, “İstihbarat Dairesi Başkanlığı’nda bulunan tüm telefon şirketlerine (Telekom, Turkcell, Avea, Vodafone, araç telefonu vb.) telefon adres kayıtlarının, telefon görüşme detaylarının, telefonun bulunduğu yer (HTS) bilgileri tutuluyor” diyerek, tüm Türkiye’nin telefonlarının kayıt altında olduğunu ortaya koydu. Yarımel, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı’nın şifre verdiği emniyet mensuplarının istedikleri anda sisteme girerek istedikleri kişinin kiminle görüştüğünü, nerede olduğunu bulabildiğini de anlattı. Yargıtay ise “izleme” olarak nitelenen, kişinin kiminle, ne zaman, ne kadar süreyle, nereden konuştuğuna ilişkin bilgilerin herhangi bir suç şüphesi olmaksızın tutulmasını anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne aykırı bulmuştu.

Skandal İçinden Skandal Çıktı

Dink cinayetinde, Trabzon Emniyeti’nden gelen uyarıları dikkate almayan, cinayetin azmettiricisi Yasin Hayal’in ağabeyi Osman Hayal’in İstanbul’daki işyerini denetlememelerine rağmen denetlemiş gibi gösteren İstanbul Emniyet Müdürlüğü mensuplarının sorumluluğunun bulunup bulunmadığına yönelik, Trabzon’da devam eden soruşturmadan skandal çıktı. Trabzon

Başsavcılığı'nın, bir süre önce yeniden başlattığı soruşturma kapsamında, Ankara'da talimatla ifade veren Emniyet Genel Müdürlüğü Başmüfettişi Levent Yarımel, olayla ilgili bilgi verirken, emniyetteki telefon kayıt sistemini de anlattı. Yarımel'in anlatımları, Türkiye'de telefon kullanan herkesin görüşme bilgilerinin kayıt altında tutulduğunu ortaya koydu.

Bilirkişi Olarak Görev Yaptım

Yarımel, ifadesinde, İstanbul Emniyeti'nin Dink cinayetinde sorumluluğunun bulunup bulunmadığını araştırmak üzere bilirkişi olarak görevlendirdiklerini anlattı. Yarımel, şöyle devam etti:

"İstanbul İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlilerince Trabzon istihbarat Şube Müdürlüğü'nün 17 Şubat 2006 tarihli yazısında geçen telefonun bilgisayar sistemleri üzerinden sorgusu yapılarak, bu telefonla irtibatlı olan bir başka telefonun Osman Hayal adına, İstanbul Ümraniye'de ekmek fabrikası üzerine kayıtlı olduğu tespit edilmiş, telefon sorgusundan tespit edilen adreste görevlilerce tahkikat yapılmış ancak adreste Osman Hayal tespit edilememiş ve tahkikat raporu düzenlenmiştir. İstanbul Emniyeti'nin bu konuda cevabi yazı yazması gerekirken yazmadıklarından sıralı amir ve memurların kusurlu oldukları şeklinde bilirkişi raporu hazırlayıp Mülkiye Başmüfettişi Şükrü Yıldız'a verdik."

Yarımel, kendi raporlarında yer almamasına rağmen, Yıldız'ın hazırladığı raporda, Osman Hayal'in telefonlarının cinayetten sonra sorgulandığı bilgisinin yer aldığını ve buna şaşırdığını belirtirken, emniyetteki telefon izleme sistemini anlattı. Yarımel, sistemi şöyle tarif etti:

Sistem İDB’de

“İstihbarat Daire Başkanlığında bulunan bilgisayar sistemleri üzerinde ülkemizde bulunan tüm telefon şirketlerine ait (Telekom, Turkcell, Avea, Vodafone, araç telefonu vb) telefon adres kayıtlarının, telefon görüşme detaylarının, telefonun bulunduğu yer, (HTS) bilgileri tutuluyor. Başkanlıkta ve (81) ilde görev yapan istihbarat personelinin başkanlıkça şifre verilenler, şifresi ile istihbarat dairesi başkanlığındaki bilgisayar sistemine bağlanarak bir telefon numarasının, adresini, kimleri aramış, kimler aramış, telefonun nerede (HTS) olduğunun sorgulanmasını, Telefon Detayı Sorgulaması denir. Güvenlik amacıyla kimin, hangi numarayı, hangi tarih ve saatte incelediğinin tutulmasına “(LOG) kayıtları” denir. Bu sistemlere şifresi ile bağlanan personel, tutulan (LOG) kayıtlarının tarihini, kimin hangi numarayı sorguladığını değiştiremez ve değiştirmesi de mümkün değildir. Örneğin Emniyet Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi bünyesinde bulunan POLNET VE EGMİNERNET ağına görev yaptığı hizmet birimlerinde bulunan bilgisayarlarla şifresi ile bağlantı kuran personelin kullandığı bilgisayarın sistem tarihi ve saatini değiştirme yetkisi yoktur. İstihbarat Dairesi Başkanlığı’ndaki bilgisayar sistemlerine bağlanan istihbarat personelinin de örnekte izah edildiği gibi tarih ve saati değiştirme yetkisi yoktur. Çünkü böyle bir yetki tüm personele verilmiş olsaydı kayıtların tarih ve saatinde değişiklikler olduğunda bir telefon numarasını birden çok personel sorguladığında hata yapan personelin tespiti zor olacak ve (LOG) kayıtlarının tutulmasının da bir amacı olmayacaktı. Ancak İstihbarat Dairesi Başkanlığında bilgisayar sistemlerinde görevli olan personel, bu kayıtları değiştirebilir ve silebilir.”

Herkes Kayıtlı

Yarımel'in anlatımı, şifreye sahip olan her emniyet mensubunun, istediği kişinin görüşme trafiğini ve bu görüşmeleri nerelerden yaptığını görebildiğini ortaya koydu. Mevzuata göre, polisin bu trafiği belirledikten sonra mahkeme kararıyla, birbiriyle görüşen istediği sayıda kişiyi istihbari dinlemeye alma hakkı da bulunuyor. TİB Başkanı Fethi Şimşek, daha önce bu konuda yaptığı açıklamada, telefon izlemeleri sonucu, konunun uzmanlarının kişilerin politik görüşlerini ve özel hayatlarını bile ortaya koyabileceklerini söylemişti.

Kanuna Aykırı Bulunmuştu

Türkiye'deki bütün telefonların izleme altında olduğunu ortaya koyan anlatım, akıllara 2007'de açığa çıkan mahkeme kararını getirdi. Skandal karar, emniyet, MİT ve jandarmaya Türkiye genelindeki telefonları 3 aylığına izlemeye alma yetkisi tanıyordu. Adalet Bakanlığı ise bu kararlardan sadece jandarma ile ilgili olanını Yargıtay'a taşımıştı. Yargıtay da bu kararı bozarak, suç şüphesi altında olmayan kişilerin telefonlarının izlemeye alınmasının anayasa ve AİHS'ye aykırı olduğuna hükmetmişti. Yargıtay, bu nedenle, hiçbir kuruma ülke genelini izleme yetkisi verilemeyeceğini belirtmişti.

Bu da LOG Kayıtları Skandalı

Yarımel, bu bilgileri verdikten sonra, Osman Hayal'in telefonlarının Başmüfettiş Yıldız'ın belirttiği gibi cinayetten sonra değil, cinayetten önce incelendiğinin LOG kayıtlarından (kimin telefonunun ne zaman sorgulandığını gösteren sistem) anlaşılabilirliğini ancak başmüfettiş Yıldız'ın bu konuda yanıltıldığını düşündüğünü belirterek, "Bu kayıtların müfettiş soruşturmaları veya bilirkişi raporlarının hazırlandığı dönemde silindiği kanaatindeyim. İstihbarat Daire Başkanlığı'ndaki sıralı amirler emir vermedikçe bilgisayar sistemlerindeki LOG kayıtları silinemez. Bu kayıtların kimin tarafından neden silindiği araştırılması gereken bir husustur" dedi. Yarımel, Başmüfettiş Yıldız'ı yanıltmak amacıyla, şahısları takip sistemindeki bilgilerin verildiğini düşündüğünü, telefon sorgulamasına ilişkin bilgilerin gizlendiği inancında olduğunu da anlatmış.

4/C Statüsüne Devam

İZLEM

Anayasa Mahkemesi, TEKEL işçilerinin direnişiyle gündeme gelen 4/C statüsünün iptali istemini reddetti.

Yüksek Mahkeme, geçici işçi statüsü olarak bilinen Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C statüsünün iptali istemini reddetti. Böylece binlerce işçiyi yakından ilgilendiren dava, işçiler açısından olumsuz sonuçlanmış oldu. 4/C statüsünün iptali istemiyle açılan davada raportör görüşü de davanın reddi yönünde gelmişti. Raporda, 657 sayılı Yasanın 4/C maddesinin anayasaya aykırı olmadığı, yürürlüğünün durdurulması ve iptal isteminin reddi gerektiği belirtilmişti. Raporda, "14 Temmuz 1965 günlü 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesinin C fıkrasının anayasaya aykırı olmadığına, iptal isteminin reddine, 10 Kasım 2005 günlü 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 49. maddesinin 2'nci fıkrasının '657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin C fıkrasına göre sözleşmeli olarak çalıştırılacak geçici personele ödenecek ücretler' bölümünün anayasaya aykırı olmadığına, iptal isteminin reddine karar verilmesine" görüşü savunulmuştu.

Artık Herkes Örgüt Üyesi

İZLEM

2005'te yürürlüğe giren TCK'nın "örgüt adına suç işleyen örgüt üyesi gibi cezalandırılır" hükmü, savcılarının hemen her eylemi, örgüt suçu kapsamına sokmasına zemin oluşturmaya devam ediyor. Taş atan çocuklar olarak bilinen, çeşitli eylemlere katılan çocukların örgüt üyesi gibi cezalandırılmasına neden olan Yargıtay kararını pekiştiren bir uygulama da gazeteciler Ahmet Şık ve Nedim Şener'in tutuklanmasıyla gündeme gelen Ergenekon soruşturmasında yaşandı. Ergenekon savcıları, Şık'ın tutuklanmasına gerekçe gösterilen "İmanın Ordusu" adlı piyasaya çıkmayan kitabının nüshalarını elinde bulundurup da savcılığa vermeyenlerin örgüte yardım suçu işlemiş olacaklarını duyurdu. Bu duyurudan sonra kitabın elektronik ortamda binlerce kopyası yayıldı.

İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği söz konusu karara, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın talebi doğrultusunda İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün hazırladığı 16 Mart 2011 tarihli, 49 sayfalık raporu gerekçe gösterildi. Kararda, söz konusu rapora dayanılarak, Şık'ın kitap taslağı ile ilgili şu saptamalar yapıldı:

Soner Yalçın'a Gönderildi, Notlar Talimata Dönüştü "Rapor incelenmiş kitap taslağının önceden hazırlanıp daha sonra örgütte etkin konumda bulunan Soner Yalçın'a gönderildiği, kitap üzerinde yazdığı notların talimata dönüştürülerek Ahmet Şık'tan elde edilen kitap taslağında uygulandığı, Ergenekon Silahlı Terör Örgütü talimatlarıyla bu kitabın yazdırılmaya çalışıldığı, kitap içeriğinde açıkça terör örgütünün ve amacının propagandasının yapıldığı,

suçu ve suçluyu övme, adil yargılamayı etkilemeyi teşebbüs suçlarının da örgüt talimatları çerçevesinde kitaba konu edildiği ve örgüt talimatlarıyla kitabın bastırılarak sansasyon ve dezenformasyon yapılmasının planlandığı, yargılanan örgüt üyelerine de bu suretle moral ve motivasyon verilmeye çalışıldığı, 49 sayfalık inceleme tutanağında ayrıntılı olarak belirtilmiştir”.

Paragraf Aralarına Yerleştirilmiş

Yalçın’a, kitabın kim tarafından hazırlanıp gönderildiği, notların Şık tarafından nasıl talimata dönüştürülerek kitapta uygulandığı, bu notların ve kitapta uygulanmasının neden örgütsel bir suç olduğu konusunda detayların yer almadığı kararda, şöyle devam edildi:

“Söz konusu yazıların henüz basılmadığından kitap niteliğinde olmadığı, kitabın içindeki örgütsel emir ve talimatlar ile paragraf aralarına yerleştirilmiş, eklenmesi ve çıkarılması gereken yerlere ilişkin notlardan şu haliyle yazıların örgütsel doküman niteliğinde olduğu, örgütün amacına hizmet etmek ve propagandasını yapmaya yönelik hazırlandığı anlaşılmıştır”.

Hepsine El Koyun

Kararın hüküm bölümünde ise “İmamın Ordusu” isimli doküman ve tüm nüshalarına, içerik olarak aynı mahiyetteki evrak ve tüm nüshalarına, emniyetin 49 sayfalık rapor içeriğinde belirtilen evrak ve tüm nüshalarına el konulmasına karar verildiği vurgulandı. Karara, CMK’nın 121,122,123/2,124,127. maddeleri gerekçe gösterildi.

Yayınevi Baskının Gerekçesi: Emniyet Raporu

Mahkemenin bu kararı, önceki gün ve dün arama yapılan, Şık’ın kitabını basacak olan İthaki Yayınevi’nin aranmasına da gerekçe oluşturdu.

Mahkemenin kararının uygulanması için talimat hazırlayan Savcı Zekeriya Öz'ün ifadeleri, yayınevine, Şık'ın eşine, avukatlarına ve bazı gazeteci arkadaşlarına da tebliğ edildi. Tebligat yazısında, mahkemenin kitabın tüm nüshalarına, 3. kişilerde bulunan nüshalarına, kitap haline dönüştürülmüşse suretlerine, içerik olarak aynı mahiyetteki evrak ve tüm nüshalarına el konulmasına ve muhafaza altına alınmasına karar verildiği belirtildi. Buna rağmen nüshaları vermeyen ya da vermek istemeyenlerin ellerinde bulunan nüshaların temini için gerektiğinde arama yapılacağı ifade edildi.

Ergenekon'a Yardım

Şık'ın ailesi, avukatları ve yayınevi sorumlularına imzalatılan tebligat yazısında, tebligatın aksine davranış gösterenlerin hem CMK 124. madde hem de örgüte yardım suçunu işlemiş sayılacakları vurgulandı.

Eşe Tebligatın Anlamı

CMK'nın 121, 122, 123 ve 124. maddeleri, eş ve avukatlara, tanıklıktan çekinme hakkı tanıyor ancak "örgüte yardım" ifadesinin kullanılması, Şık'ın eş ve avukatlarını da nüshaları teslim zorunlu kılıyor. Bu maddelere göre, CMK'nın 60. maddesi uyarınca, nüshayı teslim etmeyenler örgüte yardım dışında, 3 ay disiplin hapsi cezası da alabilecek.

Ayrılmış Aile Çocuğaysan, Tecavüz İftirası Atabilirsin

İZLEM

Fethiye’de ikisi 18 yaşından küçük 8 erkek tarafından tecavüze uğradığını iddia eden turizmci kadının hukuk mücadelesi, garip kararlara sahne olmaya devam ediyor. Kadına tecavüz ettiği iddiasıyla yargılanan sanıkların davasında, sanık avukatları mağdur kadının “parçalanmış bir ailenin çocuğu olduğu ve psikolojik durumunun iyi olmadığı” gibi gerekçelerle “psikolojisinin ve ailevi durumunun incelenmesini” talep etti. Avukatlar bu gerekçeyle mağdur kadının anne ve babasının 1986 yılında açılmış boşanma davaları ile velayet davalarının dosyalarının ilgili mahkemeden istenmesini talep etti. Mahkeme, sanık avukatlarının tecavüz mağduru kadının “parçalanmış bir ailenin çocuğu olduğu ve psikolojik durumunun iyi olmadığı için iftira attığı” gerekçesiyle yaptığı talebi kabul ederek mağdur kadının anne ve babasının 25 yıl önce açılan boşanma davalarına ilişkin dosyanın getirilmesine karar verdi. Alınan bilgiye göre, turizmle uğraşan ve olay tarihinde 25 yaşında olan bir kadın, ikisi 18 yaşından küçük olan ve aralarında gönül ilişkisi olan M.K.’nın da bulunduğu 7 kişi tarafından tecavüze uğradığı iddiasıyla savcılığa suç duyurusunda bulundu. Genç kadın, erkek arkadaşı olan M.K. ile birlikte 2007’de kaplıcaya girmek için Fethiye’de bir pansiyona gittiğini, baş ağrısı şikayeti nedeniyle bir hap ve bir bardak şeftali suyu içtikten sonra yarı baygın hale geldiğini ve sonra da sırasıyla erkek arkadaşı M.K., M.K.’nın emekli öğretmen arkadaşları G.K. ve V.K., milli eğitim müfettişi A.N.O., pansiyonun bekçisi S.K. ile S.K. ve G.K.’nın 18 yaşından küçük olan oğulları M.K.K. ve M.E.K. tarafından tecavüze uğradığını iddia etti.

Videoya Çekilmiş

Genç kadın, toplu tecavüzün sevgilisi M.K. tarafından videoya alındığını, arama halinde bulunabileceğini belirtirken, şikayetçi olduğu kişilerin olay tarihindeki cep telefonlarının sinyal bilgilerinin de araştırılmasını istedi.

Önce İfade, Sonra Arama

MAğdur Adli Tıp Kurumu'na gönderilerek rapor aldı. Raporda, "ağır nöroz arazi" (travma sonrası stres bozukluğu) bulunduğu bilgisine yer verildi. Soruşturma yürüten savcılık ise adli tıp raporu ve toplu tecavüz iddiasına rağmen önce şikayetçilerin ifadesini aldı. Savcılık, ifade alma işlemi tamamlandıktan tam bir ay sonra M.K.'nın evinde arama yaptı, ancak aramada tecavüz iddiasına ilişkin herhangi bir kaset bulunamadı. Savcılık, soruşturma sonunda şüpheliler hakkında delil yetersizliğinden takipsizlik kararı verdi. Şikayetçi kadının M.K. ile sevgili olduklarını gösteren çok sayıda fotoğraf da bulunduğu ve olaydan önce gönüllü ilişkiye girdikleri yönünde ifadeler bulunduğu belirtilen kararda, M.K. ve V.K.'dan resim dersleri aldığı, M.K.'nın evindeki aramada suç unsuru bulunmadığı, şüphelilerin öğretmen ya da öğretmen emeklisi olduğu ve iki şüphelinin de yaşlarının 18'den küçük olduğu kaydedildi.

6 Aydır Dava Açılmadı

Kadınının takipsizlik kararına yaptığı itiraz Muğla Ağır Ceza Mahkemesi'nce reddedilince, avukatları kararın kaldırılması ve şüpheliler hakkında dava açılması için Adalet Bakanlığı'na başvurdu. Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Galip Tuncay Tutar, kadına Adli Tıp Kurumu'ndan verilen raporun, dava açılmasını gerektirecek mahiyette olduğunu belirterek, karara Yargıtay nezdinde itiraz etti. Bakanlığın itirazını Yargıtay 5. Ceza Dairesi, Ağustos 2010'da karara bağladı ve dosyadaki delillerin şüpheliler hakkında dava açılmasına yeterli olduğuna hükmetti. Karar üzerine Fethiye Cumhuriyet Başsavcılığı dosyayı yeniden değerlendirmek zorunda kaldı ve dava açtı. Savcılık, tutuklama kararı vermeye ise gerek görmedi.

Skandal Talep Kabul Edildi

Davanın 16 Mart'ta yapılan duruşmasında, sanıklar, davanın kadın örgütlerinde çalışan mağduru arkadaşlarının komplosu olduğunu, kadın örgütlerinin komplosu sonucu dava açıldığını iddia etti. Sanık avukatları da tecavüz mağduru kadının üye olduğu dernek ve örgütlerin araştırılmasını istedi. Sanık avukatları ise mağdur kadının anne ve babasının küçük yaşta boşandığını, parçalanmış aile çocuğu olduğunu, psikolojisinin iyi olmadığını iddia etti. Bu nedenle, psikolojisinin ve ailevi durumunun incelenmesi gerektiğini öne sürdü. Avukatlar, mağdurenin anne ve babasının 1986'da boşandığını belirterek, bu dava dosyasının getirtilmesini talep etti. Mahkeme de talebi yerinde bularak 25 yıl önceki boşanma davasının dosyasının ilgili mahkemeden istenmesine hükmetti. Mahkeme, boşanma dosyasının getirtilmesini isteyerek, dosyanın davada verilecek karar üzerinde etkili olabileceğini de kabul etmiş oldu. Mahkeme, psikolojik durum ve kullanılan ilaçların incelemesi talebini ise bu aşamada gereksiz olduğunu belirterek reddetti.

Kadın Örgütlerinden Protesto

Kadın örgütleri ise mahkemenin kabul ettiği talebin sahipleri Muğla Barosu Başkanı Mustafa İlker Gürkan ile Baro Genel Sekreteri Leyla Bişen'in istifası için kampanya başlattı. Kadın örgütleri, toplanan imzaları Türkiye Barolar Birliği'ne (TBB) gönderdi. Baro Başkanı Gürkan ise kadın örgütlerine, Cumhuriyet Kadınları Bodrum Şubesi'ni kurmaya hazırlanan eşine danışarak talepte bulunduğu savunmasını yaptı.

Emniyet Müdürlüğü'nde İşkence AİHM'de Ağır Mahkûmiyete Yol Açtı

Başvuru Tarihi: 26 Eylül 2006,
Başvuru Numarası: 39414/06,
Karar Tarihi: 15 Mart 2011,
Kararı Veren Daire: 2. Daire

Serdar Güzel, yasadışı örgüt üyesi olduğu şüphesiyle 1999 yılında İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındı. Güzel'in Emniyet Müdürlüğü'nde kötü muamele ve işkence gördüğünü iddia etmesi üzerine gerçekleştirilen doktor muayenesinde, iddialarını destekleyen bulgulara rastlandı. Bunun üzerine Güzel, savcılığa suç duyurusunda bulundu; ama ilgili polisler karşı açılan dava, 2006'da zamanaşımı nedeniyle düştü (par. 19, 20). Güzel, Sözleşme'nin 3., 6. ve 13. maddelerinin ihlal edildiği gerekçesiyle dosyayı AİHM'e taşıdı. Dosyayı inceleyen Mahkeme, konuyla ilgili içtihadını hatırlattıktan sonra (par. 34), Güzel'in vücudundaki yaraların gözaltına alma sırasında oluştuğunu iddia eden

hükümetin savunmasının, doktor raporları dikkate alındığında, kabul edilemez olduğunu belirtti (par. 35, 36). Hükümetin Güzel'in iddialarını çürüten herhangi bir kanıt sunmadığına dikkat çeken Mahkeme, Güzel'in gördüğü kötü muamelenin, üyesi olduğu iddia edilen yasadışı örgüt hakkında bilgi almak için gerçekleştirilen bir "işkence" olarak nitelendirilebilecek kadar ağır bir nitelik taşıdığına altını çizdi (par. 27). İşkence ve kötü muamele iddialarının etkili bir şekilde soruşturulması ve bu tür muamelelerin cezasız kalmaması gerektiğine de dikkat çeken Mahkeme (par. 41), tam da bu nedenle, bu tür davalarda zamanaşımının ya da affın söz konusu olmaması gerektiğini hatırlattı ve davanın sanığı durumundaki memurların kovuşturma ve yargılama sırasında görevlerinden el çektirilmesi gerektiğini de vurguladı (par. 42). Ancak olayda zamanaşımının uygulandığına ve dava sırasında sanık polislerin görevden el çektirilmediğine dikkat çeken Mahkeme, bu durumun işkence sanıkları için "fiili bir dokunulmazlığa" yol açtığını belirtti (par. 44). Ayrıca Mahkeme, haksız yere gözaltına alınan ya da tutuklanan kişilere tazminat ödenebilmesinin işkence sanıklarının cezasızlığını ortadan kaldırmadığına, bu tür bir tazminatın işkence sanıklarına karşı etkili bir başvuru yolu olarak görülemeyeceğine ve bu tür bir durumda tazminat yolunun etkisizliğine de dikkat çekti (par. 49, 50). Nihayet Mahkeme, 11 yıl 10 ay 17 gün tutuklu kalan Güzel'in tutukluluk süresinin "makul" olmadığını (par. 57) ve Güzel'e karşı açılan ve 12 yıldır devam eden ceza davasının "makul süre" şartını karşılamadığını da hatırlattı (par. 60) ve davanın bir an önce sonuçlandırılması gerektiğini belirtti (par. 65).

Tüm bu nedenlerle Mahkeme, olayda Sözleşme'nin 3., 5., 6. ve 13. maddelerinin ihlal edildiği sonucuna vararak Türkiye'yi toplam 45,000 Euro tazminata mahkûm etti (par. 62, 64).

Dava Dosyasındaki Belgelerin Davacıya İletilmemesi Adil Yargılanma Hakkını İhlal Etti

Başvuru Tarihi: 3 Ekim 2003,
Başvuru Numarası: 1154/04,
Karar Tarihi: 29 Mart 2011,
Kararı Veren Daire: 2. Daire

Esenboğa Havaalimanında çalışan Mustafa Gürkan, 1998 yılında Şanlıurfa Havalimanı'na atandı. Atama kararına karşı Ankara İdare Mahkemesi'nde dava açan Gürkan'ın davası duruşma yapılmadan, dosya üzerinden incelendi ve reddedildi (par. 9). İdare Mahkemesi'nin kararını temyiz eden Gürkan'ın davasına bakan Danıştay, aldığı ara kararla, idareden, Gürkan'ın gizli sicil dosyası da dahil olmak üzere, bazı belgeleri talep etti. Ancak Danıştay'ın bu ara kararı ve ilgili belgeler Gürkan'a iletilmedi (par. 12, 13) ve Gürkan'ın temyiz istemi de reddedildi. Olayda Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edildiğini iddia eden Gürkan, dosyayı AİHM'e taşıdı.

Dosyayı inceleyen ve her şeyden önce davanın kabul edilebilir olup olmadığı meselesini inceleyen Mahkeme, dava sırasında “duruşma” talep etmenin bile, tek başına, “adil yargılanma” hakkını ileri sürmek anlamına geldiğini belirterek, olayda, Sözleşme’ye aykırılık iddiasının ulusal organlar önünde en azından dolaylı yoldan ileri sürülmüş olduğunu ve böylece dosyanın esasının incelenmesi gerektiğini kabul etti (par. 24).

Bunun üzerine dosyanın esasını inceleyen Mahkeme, öncelikle, ulusal yargı organları önündeki davaların toplam 6 yıl 6 ay sürmesinin “makul süre” şartını karşılamadığını vurguladı ve buna ilişkin içtihadını hatırlattı. Mahkeme, dava süresinin uzamasının başvuruçunun dava sırasındaki taleplerinden kaynaklandığı varsayılsa bile “makul süre”nin ihlal edildiği sonucunun değişmeyeceğine, kaldı ki, davanın sadece Danıştay önünde 5 yıl 10 ay sürmesinin bile kabul edilemez olduğuna dikkat çekti (par. 27-30).

Mahkeme, Danıştay’ın ara kararının ve bu ara karar üzerine idarenin gönderdiği ve davanın sonucuna temel oluşturan belgelerin başvuruçuya iletilmemesinin adil yargılanma hakkını ayrıca ihlal ettiği sonucuna da ulaştı (par. 33, 37). Mahkeme, dava dosyasının başvuruçunun veya avukatının incelemesine açık olmasının bu sonucu değiştirmediyine, zira başvuruçuya veya avukatına bu tür bir görev yüklemenin orantısız olacağına da dikkat çekti (par. 34).

Böylece Mahkeme, adil yargılanma hakkına ilişkin sorumluluğun esasen ulusal yargı organına ait olduğunu hatırlatarak (par. 35), tüm bu nedenlerle, olayda Sözleşme’nin 6. maddesinin ihlal edildiğine hükmetti (par. 37).

Türkiye, Tutukluluk Süresinin Uzunluğundan Yine Mahkûm

Başvuru Tarihleri: 8 Ekim
2006 ve 9 Nisan 2007

Başvuru Numaraları: 41810/06 ve 20871/07

Karar Tarihi: 29 Mart 2011

Kararı Veren Daire: 2. Daire

Ercan Kartal, yasadışı örgüt üyeliği şüphesiyle 1994 yılında gözaltına alındı ve tutuklandı. 2006 yılında mahkûm olan ve 2010 yılında cezası kesinleşen Kartal'ın bu süre boyunca tutukluluğuna karşı yaptığı itirazlar reddedildi ve tutukluluğun devamı, her defasında, “suçun niteliği”, “kanıtların durumu”, “dosyanın içeriği” ve/veya “cezanın ağırlığı” gibi neredeyse aynı gerekçelerle (des formules presque toujours identiques) temellendirildi (par. 12). Bunun üzerine Kartal, olayda Sözleşme'nin 5. maddesinin ihlal edildiği iddiasıyla AİHM'e başvurdu. Dosyayı inceleyen Mahkeme, konuyla ilgili içtihadını hatırlattıktan sonra, olayda başvurusunun yaklaşık 13 yıl 4 ay tutuklu kaldığına dikkat çekti ve bu uygulamanın Sözleşme'yi ihlal ettiğini belirten içtihadını tekrarladı (par. 17). Ayrıca Mahkeme, başvurucuyla ilgili ceza davasının 15 yıl 7 aydan fazla sürmesinin de, “makul” ve dolayısıyla kabul edilebilir olmadığına dikkat çekti ve buna ilişkin içtihadını hatırlattı (par. 22, 25). Böylece Mahkeme, olayda Sözleşme'nin 5. ve 6. maddelerinin ihlal edildiği sonucuna ulaşarak Türkiye'yi 16,000 Euro tazminata mahkûm etti (par. 28).